

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojnino celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za izposojnino 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvarica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprav. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnine in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Baroš — jugoslovanski Kiaučau.

Ko smo rekli, da ne verujemo Pašičevi izjavi, češ da naša država ni sklenila še nobenega sporazuma z Italijo glede baroške luke, smo dobro vedeli, da govorimo resnico. Med Jugoslavijo in Italijo se je načeloma sklenil sporazum glede Reke in Baroša, samo da na pogodbi manjka še tretjega podpisa. Ker namreč vlada neodvisne reške države še ni konstituirana, zastopnik Reke naravno ni mogel sporazuma podpisati. Zato je zdaj Italija imenovala izvanrednega komisarja za Reko, g. Foschinija, ki bo sestavil na Reki vlado, ko se doseže sporazum med reškimi stranikami. Potem bo reška država pogodbo podpisala in luka Baroš postane v trgovsko-gospodarskem oziru integralen del Reke, celo pristanišče bo upravljala italijansko-reško-jugoslovanska komisija pod predsedstvom Italijana, pa tudi železniške zveze v luki in njenem neposrednem zaledju pridejo v to skupno upravo. Jugoslavija se za 12 let podvrže upravnemu režimu te komisije v svoji lastni luki Baroš, privoli v gospodarsko sokontrolno ne samo Reke, marveč tudi Italije nad našim edinim pristaniščem v severni Adriji, na Reki pa bo po vsej priliki gospodarila Italija. Da je s tem naša suvereniteta nad Barošem postala iluzorična in da smo se s tem sami odrekli pravicam, katere nam je Italija priznala v rapalski pogodbi, to je kljub vsemu zavijanju vladnih listov jasno. G. Pašič je sam odprl Italiji na stečaj vrata v Reko, mesto da od Italije zahteva, da točno izpolni rapalski dogovor, to je, da 1. evakuira vso Dalmacijo, Sušak in Delto, 2. organizira nato neodvisno reško državo in 3. šele potem išče z nami trgovskega sporazuma, ki pa ima biti ločen od trgovskega sporazuma, ki bi ga bila naša država imela sklepati z neodvisno reško državo, ako bi ga smatrala za potrebnega. Če bi se bila naša vlada trdno držala te smernice, bi Italija ne dobila tako zelo svobodnih rok na Reki, kakor jih ima sedaj, ko smo mi že, preden je reška država pravzaprav ustanovljena, privolili v italijanski gospodarski kondominij tako na Reki kakor na sušaškem pristanišču.

Po zaslugi sedanje demokrasko-radikalne vlade smo dobili na Adriji svoj Kiaučau, kar se nam utegne v bodoče še hudo opletati.

Da je temu v bistvu res tako, potrjuje tudi radikalna »Samouprava«, ki piše dne 14. t. m. o tem vprašanju sledeče: »Pogajanja glede Reke med našo državo in Italijo so končana. Pogodba, ki jo naj podpiseta obe vladi, je karakteristična, ker se v njej reško vprašanje rešuje v celoti. Po rapalski pogodbi je Reka, ki je po svojem položaju del naše države, postala samostojna. Odveč bi bilo razpravljati o tem, kako je do tega prišlo, mi moramo sedaj po tem uravnati našo politiko in tu imamo dva izhoda. Prvi bi bil ta, da smatramo Reko za nas izgubljeno in proglasimo glede nje popolno desinteresement. Ta politika bi značila popoln polom naše celokupne nacionalne politike v jadranskem vprašanju. Zadovoljiti se z luko Baroš, ki more sprejeti samo nekoliko ladij in v katero se pride z železnico samo skozi tunel in ki nima izhoda, ta politika bi bila protinacionalna in diletantska. Drugi izhod pa je ta, da ne smatramo Reke za nekaj nam sovražnega, temveč je naša dolžnost, da popravimo po rapalski pogodbi storjeno krivico s tem, da se postavimo na stališče, da je združitev Reke in Baroša, ki tvori tudi v tehničnem oziru celoto, neobhodno potrebna. To pa se mora storiti na ta način, da se ne žali niti suvereniteta naše niti reške države. Če dopustimo, da bo del našega pomorskega teritorija — četudi provizorno — administrativno upravljan od oblasti, v kateri bi bili zastopani i Reka in Italija, potem smo profitirali to, da izkoriščamo reško pristanišče in da sodelujemo v njegovi upravi. Samo mirnim in sporazumnim potom nam je mogoče rešiti eno najvažnejših vprašanj.«

Člankar — dr. Laza Marković — se je hudo zmotil. Nam bi se ne bilo treba prav nič odreči vpliva na Reko in njeno

pristanišče, ako bi bili vodili v tem smislu pogajanja z neodvisno reško državo, ki je itak krvavo na nas navezana. Zato je bilo treba delati z vsemi močmi na to, da se ta država konstituirata, na kar se je Italija v rapalski pogodbi itak obvezala. Zakaj bi pri tem morali žrtvovati popolno gospodarsko neodvisnost Baroša, tega pa ne razumemo, tem menj, ker nam je bil po

rapalski pogodbi zasiguran. Reka in Italija bi se lahko baroškega pristanišča posluževali, ne da bi bilo treba luko izročiti reško-italijanski sokontroli. Baroško luko je možno razširiti in dograditi, tako pa je postala italijansko-slovanski kondominij.

Centralistična vlada g. Nikole Pašiča je zopet žrtvovala interese Jugoslavije.

Pod utisom koraka Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 15. junija. (Izvirno) Vse politično življenje v Belgradu stoji pod vtisom dejstva, da je Jugoslovanski klub zapustil konstituantno. Za vlado je nastal zelo težaven položaj. Na sinočnji seji je mini-

strski svet pozno v noč razpravljal o nastalem položaju. Danes popoldne je dr. Korosec dolgo časa konferiral s predsednikom konstituante dr. Ribarjem.

Za hegemonijo srbskega plemena.

Belgrad, 15. junija. (Izvirno) Vsi parlamentarni klubi razpravljajo o vprašanju notranje ureditve države. Danes popoldne so razpravljali ustavni odbor, radikalni klub in demokraski klub. Radikalni klub je popolnoma zašel v velesrbske vode. Stoji na stališču, da se niti najmanj ne dopusti razdelitev države na pokrajine, ker je edino centralizem v stanu, da reši srbsko hegemonijo, ki je nujno potrebna za

državo. To stališče so naglašali vsi govorniki. V demokraskem klubu se je vršila burna razprava. Dr. Roje je zahteval pokrajine s približno enim milijonom prebivalcev. Slovenija naj bi ostala nerazdeljena, Hrvatska pa bi se razdelila v tri pokrajine. Cela razprava ni dovedla do nikakih rezultatov. Ustavni odbor je sklenil, da se v ustavi ne spremeni ničesar. S tem je za vladne stranke rešeno to vprašanje.

Zahteve zemljiaradnikov.

Belgrad, 15. junija. (Izv.) Danes dopoldne je bila prečitana na seji konstituante izjava Jugoslovanskega kluba, s katero utemeljuje Jugoslovanski klub svoj odhod iz konstituante. Po prečitani zapisnika zadnje seje so se čitale razne prošnje in pritožbe. Pred prehodom na dnevni red je govoril zemljiaradnik Vojislav Lazić, ki je v imenu svojega kluba izjavil, da zahtevajo zemljiaradniki od vlade: 1. da se naj v ustavi revidirajo določila o agrarni reformi, 2. da se naj v zvezi s tem ukinejo vse agrarne odredbe od 12. maja, 3. da se naj vsa določila v ustavi, ki se nanašajo na politično svobodo državljanov in ki govore o kontroli narodne skupščine nad delom vlade izpremeje popolnoma v demokraskem duhu. H koncu pravi, da so zemljiaradniki prepričani o možnosti sprejema svojih zahtev in da bo bodoče zadržanje zemljiaradnikov odvisno od korakov, ki jih bo vlada podvzela. Nato so govorili še republikanec Lazarević in dr. Vošnjak. Prihodnja seja jutri ob 9. uri dopoldne.

Interpelacija glede Baroša.

Belgrad, 15. junija. (Izv.) Danes je vložil dr. Trumbić na vlado obširno interpelacijo zaradi vprašanja Reke in luke Baroša. Dr. Trumbić je v svoji interpelaciji natančno razložil stališče, katero naj zavzame naša vlada na temelju rapalske pogodbe napram Italijanom, da ne prideta Reka in Baroš pod izključno italijansko oblast.

Češki Orel.

Brno, 15. junija. (Izv.) Te dni se je vršilo v Brnu veliko zborovanje češkega Orla. Udeležilo se je tega zborovanja 200 gostov in 448 delegatov, ki so zastopali 22 okrožij ali 760 društev z nad 100.000 člani. Sklenilo se je, da češki Orel pristopi k slovenski Orlovski zvezi. Obenem je bilo sklenjeno, da se vrši 1. 1922 velik kongres Orlov v Brnu in da je takoj pričeti s pripravami.

Protestanti proti ločitvi cerkve od države.

Praga, 15. junija. (Izv.) V vprašanju ločitve cerkve od države je prišlo zadnje dni do preobrata. Protestantovska duhovščina, ki je dosedaj zastopala stališče ločitve, je te dni izročila vladi ekspozice, ki se popolnoma vjema s stališčem češke ljudske stranke.

Proti politiki v vojski.

Praga, 15. junija. (Izv.) Češko-slovaška vlada je izdala zakonski načrt, s katerim se aktivno služecim vojakom odvzame volilna pravica. Vojni minister dr. Hušak se je napram zastopnikom časopisja izjavil, da ima ta zakon namen odstraniti iz vojske politiziranje, ki je jako škodljivo vplivalo na disciplino vojaštva.

Zgodovinski dan.

Kar lepo po vrsti gre: najprej Radić s svojo številno gardo, potem hrvatski zajedničarji, potem komunisti, sedaj Jugoslovanski klub in nič ne vemo, če ne bo še kdo sledil in odšel iz konstituante domov. Pred tremi leti je bilo razpoloženje drugače. Takrat je vladalo v deželi nepopisno navdušenje nad uresničenjem velikega narodnega cilja, nad ujedinenjem v državno skupnost s Hrvati in Srbi. Resolucija, sklenjena in izrečena na Dunaju meseca maja l. 1917., je dobila življenje. Slovenski rod je dokumentiral, da je hlapčevanja sit in da se hoče sam vladati svobodno v svobodni državi.

To trdno in odločno voljo slovenskega naroda je skušala negirati slepa strankarska strast in strankarska vladnoželjnost. Manjšinska skupina, ki se je izigrala dolgo časa kot edina zastopnica slovenskih narodnih interesov, je te interese zatajila in jih žrtvovala navidezno in po njeni trditvi v korist državni skupnosti, po mnenju ogromne večine slovenskega naroda pa le v svojo lastno korist. Slovenci naj bi ne bili v skupni narodni državi enakopravni, ampak zopet podrejeni gospodstvu. Gospodstva pa slovensko ljudstvo ne mara več prenašati drugega kakor svojega, pač pa je pripravljeno živeti z vsemi v slogi in miru in bratski ljubezni.

To svojo voljo je slovensko ljudstvo znova na sijajen način dokumentiralo pri zadnjih občinskih volitvah, ko je volilo take moze v svoje avtonomne zastope, o katerih je uverjeno, da ne bodo žrtvovali njegovih interesov nikomur, tudi državni oblasti ne, ako in dokler to ni neobhodno potrebno.

Slovenska manjšina v konstituenti, kolikor je je zastopane v vladnem bloku, je sugerirala vladnim strankam, da je žrtve enotne in nedeljive Slovenije potrebna v državno korist. Slovensko ljudstvo je pa odgovorilo, da ta žrtve ni potrebna, ampak da je državi celo v škodo. Jugoslovanski klub se je postavil na stališče ogromne večine slovenskega naroda in zato bo vse slovensko ljudstvo odločni korak Jugoslovanskega kluba z zadovoljstvom pozdravilo. Gospodstva nikdar, složno sožitje v skupni državi vedno!

Poslanci Jugoslovanskega kluba pridejo domov. Ne pridejo pa mirovat, ampak na delo. Naloga, ki čaka naše poslance v najbližji bodočnosti, je ogromna. Gre za to, da najde odločilni korak Jugoslovanskega kluba po celi Sloveniji od zadnje prekmurske vasi pa do najvišje hribovske koče kolikor mogoče glasno odmev. Naj je ne bo ne vasi, ne fare in ne občine, v kateri se ne bi razlegal klic po enotni in nedeljivi Sloveniji in njeni najširši samoupravi to je po avtonomiji tako glasno, da tudi

v Belgradu ne bodo mogli glasnega in odločnega krika slovenske ljudske volje po samovladi preslišati. Komur je na srcu dobrobit slovenskega ljudstva, naj stopi med ljudstvo, naj govori, hrabri in poučuje, kakor bodo to storili naši poslanci.

Odločna beseda doma in na shodih bo ustvarjala odločna srca v velezgodo-vinskem trenutku, ki ga preživljamo po kratki dobi treh let.

Vera in šola na Nemškem.

Ko bijemo boj za pravo razmerje med vero in šolo v Jugoslaviji, nas mora zanimati, kako je to vprašanje urejeno v drugih kulturnih državah. Nizozemski šolski zakon smo zadnjič prebrali. Danes si oglejmo s tega stališča načrt nemškega državnega šolskega zakona, ki je bil nedavno predložen nemškemu državnemu zboru. Načrt temelji na dotičnih določbah nove nemške državne ustave in odreja naslednje vrste ljudskih šol:

1. Prvo mesto zavzema skupna šola — Gemeinschaftsschule —, to je za vse skupna ljudska šola, ki podaja obvezni verski pouk v zmislu čl. 149. drž. ustave;

2. verska šola, ki je načelno namenjena otrokom gotovega veroizpovedanja in podaje predpisani verski pouk tega veroizpovedanja;

3. svobodna šola, ki ne podaja verskega pouka in se deli: a) na svetno šolo, ki sprejema brez ozira na vero ali svetovno naziranje vse učence brez razlike; b) na načelno šolo (Weltanschauungsschule), ki je namenjena učencem, kateri naj se vzgajajo za gotovo svetovno prepričanje.

Kakor vidimo, je verski pouk na vseh ljudskih šolah zagotovljen, izvzemši splošno svetno šolo; pod naslovom »načelne šole« se pa more prav tako ustanoviti krščanska kakor materialistična šola, treba je le, da zastopa dotično versko prepričanje javnopravna korporacija. Razen tega zakon izrecno predvideva čisto verske javne ljudske šole.

V dopolnilo navajamo še čl. 146. nemške ustave, ki je odločilen za ureditev vsega šolstva in se glasi: »Javno šolstvo se organično ustroji. Na temeljni, za vse skupni šoli, se zgradi srednje in višje šolstvo. Za zgradbo tega šolstva je merodajna mnogovrstnost življenjskih poklicev in za sprejem otroka v tako šolo so odločilne njegove sposobnosti in njegova nagnjenja, ne pa gospodarsko in družabno stališče ali veroizpovedanje njegovih staršev.

Toda v občinah se morajo na predlog staršev urediti ljudske šole njihovega veroizpovedanja ali svetovnega naziranja, v kolikor se s tem ne škoduje urejenemu šolskemu obratu. Volja staršev naj se kolikor največ mogoče upošteva. Podrobnosti določi deželna zakonodaja po načelih posebnega državnega zakona.

Na prvi pogled vidimo, da so vse te določbe sad kompromisa. Ljudsko šolstvo je razkosano in raztepeno in po občinah se bodo vršili vroči boji za šolo. Vendar pa nemški šolski zakon v trojnem pogledu visoko nadkriljuje naše šolske načrte: 1. izrecno predvideva čisto verske ljudske šole iz javnih sredstev; 2. priznava staršem najdalekosežnejši vpliv na šolo, in 3. decentralizira šolsko zakonodajo in upravo, prepuščajoč podrobnosti deželnim zakonodajnim in upravnim oblastem.

O sedanjih Nemcih nihče ne bo trdil, da je reakcionarna ali da manjka njenim zakonodajalcem državotvornega mišljenja. In vendar najdemo tu širok zmisel za naravno razmerje med vero in šolo, za pravice staršev do šole, za različnost razmer in potreb v posameznih deželah, ki jim more zadostiti le ožja domača zakonodaja in uprava, to se pravi deželna samouprava. Naši »demokraski« centralisti pa mislijo, da morejo zahtevam časa in koristim države najbolje ustreči le na ta način, da iztrgajo šolo iz rok cerkvi, staršem in vsaki samoupravi in jo izročijo centralističnemu birokraskemu molohu. O tem je po predobro znano, da le žre in da pod njegovo roko vsaka živa stvar otrpne in okameni. Njemu šole ne damo!

Novi kardinali.

Rim, 15. junija. (Brezlični) V tajnem konsistoriju so bili prelatje Rotti, Lavrenti in Lacci imenovani za kardinale.

Trgovska pogodba med jugoslovaško republiko in sovjetsko Rusijo.

Praga, 15. junija. (Izv.) Semkaj je dopisala delegacija sovjetske vlade, da stopi v trgovsko pogajanje s češko-slovaško državo. Vodja delegacije se je izjavil, da je trdno prepričan, da mu bo uspelo skleniti trgovsko pogodbo. Rusija bo dala kot kompenzacijo češko-slovaški pravico eksploatacije manganskih rudnikov v Rusiji. — V Jugoslavijo pa pride Wrangel.

Razprava proti šufanju.

Zagreb, 15. junija. (Izv.) Danes se je nadaljevala razprava proti dr. Šufanju in tovarišem. Zasllišana sta bila mažarski špijon See in njegov tovariš Palutić.

Nemiri v tešinskem okraju

Moravska Ostrava, 15. junija. (Izv.) Pri določevanju meje na poljski meji pri Tešinu so poljski ustaši napadli delegacijo in je prišlo do pravega boja med njimi in češkimi orožniki. Več oseb je nevarno ranjenih.

Politične novice.

+ Nezaupnica politiki SKS. Občinski odbor občine Videm pri Dobropoljah je sklepal resolucijo o avtonomiji. Poleg glasov SLS je resolucija dobila i glasove odbornikov-samostojnežev. V Belgradu kritičita Mermolja in Drofenik za centralizem, Pucelj se že greje na gorkem sedehu kot plačilo za glas centralistični ustavi, Urek že vživa sad svojega dela zoper avtonomijo Slovenije, enako Jamnik in France Demšar, a njihovim pristašem se odpirajo oči in izražajo svojim voditeljem nezaupnico. Pa zagrinjalo se še le dviga!

+ Originalna volitev oziroma licitacija župana se je izvršila v Osilnici. Vsled razmerja SLS 8 : SKS 8 ni bilo druge poti kakor zreb ali pripraviti enega odbornika do tega, da presedla. Pa liberalci so si v zviti buči izmislili še tretjo pot: licitacijo. Tako so pred volitvijo stavili pogoje: Izvoljeni župan mora tajništvo sam izvrševati za predvno ceno, sobo za občinsko pisarno dati zastoj, vsa uradna pota v Kočevje (54 km!) zastoj etc. Občudujoč toliko poštvenost liberalcev tudi naši odborniki niso hoteli zaostati in še marsikaj dodejali — maneuver se je liberalcem posrečil: drugi skrutinji pokaže: SLS7, SKS 9. Zapisnik sklepi in podpisan po enem odborniku od obeh strank. — Ali čudo! Na potu do Kočevja dobila ta dva podpisa še tretjega tovariša, podpis izvoljenega župana Alojzija Vrtnika z dostavkom: »Gori navedenih pogojev ne sprejemam!« — Ta je pa lep! Kakor Pucelj! Minister mora biti za vsako ceno, plača mu itak ne odide. — Ali so liberalci res povsod enaki? Kaj bo pa g. dr. Baltič rekel spričo takega zapisniškega »monstruma«?

+ Za razbremenitev ali podporo občinskih uradov. Posl. Karel Škulj je vložil 12. t. m. na ministra za notranje zadeve naslednje vprašanje: Županski uradi v Sloveniji so že v prejšnji državi imeli opravljati razne posle takozvanega prenešenega delokroga, kar je zelo obremenjevalo župane in njihove pomočnike. Vse to se je vzdržalo tudi sedaj. Zadnje leto pa se je skoro ves vojaški referat, sosebno sestava nabornih seznamov itd. odvzel okrajnim

glavarstvom in pridelil občinskim uradom, kar v vseh občinah pomnožuje delo nad polovico vseh poslov. Mnogo pa je občin v Sloveniji, kjer vse posle občinskega urada opravlja župan sam. Vojaške oblasti pa napravljajo toliko dela, da mnogi župani morajo baš vsled novo dodeljenih poslov najemati pisarniške moči ali pa morajo odložiti mesto župana. Povdarjam, da mesto župana je častno. Vprašam g. ministra: Je voljan potrebno ukreniti, da se občinskim uradom na novo prideljena opravila, spadajoča v delokrog vojaške oblasti odvzamejo in izročijo kakemu iz državnih uradov, ker je sedanje stanje ne- vzdržno, ali pa oskrbeti, da država občinskim uradom prizna plačilo za opravila prenešenega delokroga. Prosim ustmen odgovor.

+ Konference nasledstvenih držav. Iz Rima poročajo: Predseja konference nasledstvenih držav se bo vršila dne 16. t. m. Konferenca bo na svoji seji mesec pozneje dne 16. julija vzela na znanje vse pogodbe in dogovore, ki se bodo sklenili dotlej. Vzrok, da bo glavna seja šele 15. julija, je ta, ker morajo skoro vsi delegati odpotovati kmalu na konferenco v Portoroče, ki se bo pričela 2. julija.

+ Nekulantni Madžari. Zaradi neprijaznega postopanja belgrajskega madžarskega diplomatskega zastopnika z našimi državljani o priliki vidiranja potnih listov je naše zunanje ministrstvo naročilo poslaništvu v Budimpešti, naj ustavi vsakojako vidiranje potnih listov madžarskim podanikom, ki bi hoteli potovati v našo državo. Najbrže bo radi tega tukajšnji madžarski diplomatski zastopnik odpoklican.

+ Za avtonomijo Tirolske. Tržaški »Piccolo« priobčuje interview z nemškim poslancem Nicolussi-jem iz južne Tirolske. V razgovoru je izjavil, da bodo nemški poslanci zahtevali v rimskem parlamentu popolno avtonomijo Južne Tirolske in oprostitev njenih prebivalcev od vojaške službe. Južni Tirolci se bodo prilagodili novim razmeram in zakonom, bodo pa vedno ostali zvesti svojemu narodnemu čutu. Otvoritveni seji zato niso prisostvovali, ker stojijo na republikanskem principu.

+ Buren prizor v angleški zbornici. London, 15. junija. Tekom debate o Irski v spodnji zbornici je poslanec Deewlyn one morilce, ki jih je najela vlada, označil za glavne krivce pri pokolju v Belfastu. Poslanec Jack Jones je zahteval, naj se kolovodje proglase za izven zakona. Ta zahteva je povzročila v spodnji zbornici velik hrup. Več glasov je vpilo, naj se Jones izključi iz zbornice. Predsednik zbornice je nato izključil Jonesa. Jones je zapustil zbornico in zaklical vladnim strankam: »Lahko noč vi morilci mojih rojakov! Vsi ste morilci!« Po debati o Irski je spodnja zbornica dovolila nekaj kreditov za kolonije.

Koroške novice.

k Nemci delajo. Nemški in nemškutarški voditelji so neumorni. Ustanavljajo na ljudskih šolah nadaljevalne izobraževalne tečaje in splošna mladinska društva. Tako poroča »Bauernzeitung« od 6. aprila t. l., da bo take nadaljevalne tečaje na obeh šolah v Šmarjeti in na Želinjah (občina Vazhenbrek) obiskovalo 50 učencev. Poleg tega se je za občino Vazhenbrek ustanovila krajevna skupina kmečke mladinske zveze (Landjugendbund), h kateri je pristopilo že na velikonočni ponedeljek 63 članov. Ustanovitve se je vršila v Zakamenu v hiši Konstantina Pirkerja, ki je okrajni načelnik teh zvez. (Ta je edini pravi Nemec v tej okolici.

Op. por.) Med odborniki te skupine sicer ne najdemo niti enega, ki bi ne bil že preje ali nemčur ali omahljivec. Ali mi vidimo, kako delajo Nemci in nemčurji sistematično. Vrgli so se na mladino in ako se jim posreči to v par letih pridobiti na splošno, potem bi tudi eventualna zasedba slovenske Koroške našla tem večji notranji odpor.

Štajerske novice.

š Sv. Trojica v Halozah. V šestih občinah naše obširne župnije Sv. Trojica v Halozah nas niso bile volitve v konstituanto nič kaj razveselile. Toda ker jim samostojni poslanci niso obljub izpolnili — ampak obljubam nasprotno delovali — zlasti, kar se samouprave Slovenije tiče — so jim naši volivci pri volitvah v občinske zastope obrnili hrbet. Občine: Gruškovje, Dolena, Sv. Trojica in Sedlašek so volile odbornike KZ. — Občina Nova cerkev je imel adve listi in sicer SLS ter SKS, kjer pa je izvoljen županom mož SLS. Edina občina Podlehnik je imela le SKS listino, ter si izbrala županom gorečega pristaša SKS Feguša. — Toda presenetil nas je ta župan s svojim odborom, ker se je v svoji seji dne 8. junija odločno zavzel za samoupravo Slovenije. — Po svojih načelih so to storile in sklenile tudi občine: Gruškovje, Dolena, Sv. Trojica in Nova cerkev.

š Orlov in Orlic izlet k Sv. Trojici v Halozah. Dne 12. junija t. l. nas je ta mlad naraščaj presenetil. Kakih 40 Orlov in Orlic je prihitelo k nam. Dasiravno smo še le par dni prej zvedeli za njihov izlet, se je vendar zbralo nad 300 gledalcev, mladih in starih, ki so gledali, kaj premorejo mladi orlovski junaki in junakinje. Dolgotrajno ploskanje za vsakim telovadnim nastopom je bilo priznanje trudu in nastopu mladih orlovskih moči. — Še večjo zabavo so nudili navzočim s svojima dvema šaloigramama. — Po končani telovadbi in šaloigramama se je domači kapelan g. o. Rafael Potrč v jedrnatih in vspehobudnih besedah zahvalil Orlom in Orlicam za njih trud in prireditev — ter vabil naše dobre fante in dekleta, da tudi ti pristopijo k tem vzornim telovadcem.

š Bestijalen umor v Slov. goricah. — (Mariborska poročila.) 17letni Ambrož Malek iz Sele na Zavrhu pri Sv. Lenartu se je zaljubil v ravno toliko staro Marijo Brandstätter. Ker je bil fant znan kot delomržen, so se stariši protivili zvezi. Vkljub temu je razmerje postalo resno in ni ostalo brez posledic. Malek je pa začel novo ljubavno razmerje z Antonijo Murko. Na očitane vaščanov, da bo moral priznati očetovstvo, se je Malek silno razjezil in grozil, da bo umoril sodnika, mater in sebe. Konečno je sklenil Brandstätterjevo umoriti. Svojo namero je izvršil na naravnost bestijalen način. Na kritičen dan je prišel z Murkovo v Čehovo gostilno, kjer j edo 10. ure zvečer plesal. Z izgovorom, da gre večerjat, je odšel naravnost k Brandstätterjevi, o kateri je vedel, da bo tisto noč sama doma. Dekle ga je pogostilo z žganjem in ga potem spremlilo, ker je hotela baje tudi ona v gostilno. Odšla sta proti gozdu, kjer jo je zadavil z robcem. Truplo je zavlekel v bližnjo mlako, nakar je odšel sam v gostilno in tam plačeval z denarjem umorjenke. Brandstätterjevo so našli šele čez tri dni. Sum je takoj padel na Maleka, ki je svoj zločin priznal brez obotavljanja. Pred sodiščem je priznal vse. Izgovarjal se je z razburjenostjo. Poslušalce je spreletavala groza, ko je sant demonstriral na pazniku, kako je dekletu »zašrafval« robec okrog vratu. Porotniki so glavno vprašanje glede krivde soglasno potrdili, nakar je sodišče prisodilo mlade-

mu zločincu 9 let težke ječe. Obtoženec je pravorek s smehom vzel na znanje. Premila sodba je občinstvo ozlovoljila. — Alojzij Grdič iz Zagrebca na Hrvaškem, delavec v Guštanju, je ukradel posestniku Ovnuhu 7000 K vrednega vola. Dobil je 14 mesecev ječe.

Dnevne novice.

— Bolezen kralja Petra. Belgrad, 15. junija. Zdravniška komisija je izdala o zdravstvenem stanju kralja Petra prošle noči sledeče poročilo: Noč je potekla mirno, temperatura trajno normalna, dihanje 36-40, utrip žile 68, splošno stanje zelo dobro.

— Z ljubljanske univerze. Za dekana filozofske fakultete za študijsko leto 1921/22 je bil izvoljen gospod prof. dr. Artur Gavazzi, za prodekana pa gospod prof. dr. Ivan Prijatelj.

Umrl je včeraj v Beli cerkvi g. Frano Majzelj. Pogreb bo v petek ob 11. uri dopoldne. Blag mu spomin!

— Na kr. državni gimnaziji v Kranju se vrše vsprejemni izpiti za I. razred dne 30. junija t. l. od 8. ure dalje. Vpisovanje bo dne 29. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne. Učenci, ki žele biti sprejeti, naj prinese s sabo krstni list in obiskovalno spravevalo zadnjega leta. Vnanji učenci se lahko prijavijo pismeno, če pošljejo omenjeni listini po pošti.

— Stanovanjska kriza — rešena. Kakor smo izvedeli iz popolnoma zanesljivega vira, pride čez poletno sezono ministrski predsednik Nikola Pašič na odmor na naš lep Bled. Stanoval bo v Windischgrätzovi vili, ki jo je baje najel za vso sezono. Kakor je razvidno iz inseratov, ki so bili pred nekaj dnevi objavljeni v listih, se nahaja v vili 30 z največjim luksusom opremljenih sob. Najemnina mesečno 100.000 K.

— Ave Ilirija! Kakor poroča »Jutro« iz Belgrada, je podpisan ukaz, da pride g. dr. Niko Zupanič v Ljubljano. Toda ne na poverjeniško mesto, ampak — v muzej!

— V »Službenih Novinah« od 13. t. m. razpisuje »apotekarsko odeljenje« ministrstva narodnog zdravlja »ofertalno licitacijo za nabavku ženskega i muškega v e a i. t. d. — Drugod poznajo tudi b e s e d o r u b l j e z a p e r i l o. Mogoče je pa »veš« kakšne nove vrste zdravilo?

— Uradni dan v Celju bo obdržal poverjenik za javna dela A. Jamnik v ponedeljek, dne 20. junija t. l. od 9. do 13. ure na okrajnem glavarstvu v Celju. Ta dan bo sprejemal stranke, ki imajo opravke tiče se poverjenišva za javna dela.

— Lojze Gačnik pred poroto. Vrsto porotnih obravnav v Novem mestu je zaključila sobotna porotna razprava. Sodnemu senatu je predsedoval višji dež. sodni svetnik g. dr. Foerster, obtožbo je zastopal držav. pravdnik dvor. svetnik g. dr. Kremžar, zagovornik obtoženca pa je bil odvetnik g. dr. Ivo Česnik. — Obtožnica očita Lojzetu Gačniku, da je v noči od 19. do 20. maja napadel J. Kobeta iz Malega Slatenka in se s silo polastil 43.280 K. Obtoženec je dejanje sprva tajil, nato pa priznal, navajajoč pri tem olajšujoče okolnosti v svoj prid. Razvoj dogodka so vse zaprisežene priče v bistvu izpovedale v smislu obtožnice, vendar pa sila ni bila popolnoma dokazana. Izpovedba obtoženca je napravila vtis, da je na slabost njegove npravi imel usoden vpliv že predkaznovani J. P., kateremu je sodni senat odrekel sposobnost za prisego. V hazardne igre zapeljani Gačnik je izpovedal, da so ga njegovi soigralci, zlasti J. P., na goljufiv način obigrali za več kot 30.000 kron. Mikavnost k dejanju samemu pa je sprožil neki Hrvat,

Javna telovadba ob 10letnici Orla Št. Peter-Ljubljana.

(Konec.)

Predvsem ugotavljam, da je bila telovadba javna in kot taka razglašena v časopisu, vabilih in plakatih, o čemer se še danes lahko vsakdo prepriča in je gledalo nastop poleg gledalcev raz strehe in okna sosednih hiš med tisoči občinstva tudi več članov in članic Sokola (priče so na razpolago), ki so si pri blagajni mogli kupiti vstopnice, kakor vsakdo, ki je plačal vstopnino. (»Slov. Narod« 14. jun. piše: »Ker ne da ljubljanskim Orlom noben človek prostora za javno telovadbo in ker se ti ljudje boje javne kritike, so priredili včeraj telovadbo na zaprtem dvorišču, toda pristop so imeli le za povabljenе goste.« In brez vsake logične zveze pristavlja denuncijantsko: »Noben klerikalec ni razobesil državne zastave.«)

Z 20minutno zamudo je nastopilo 8 vrst Orlov in 2 vrsti naraščajnikov ob 15. uri 20 min. k orodni telovadbi. Vadili so večinoma vzorno, tudi vrhunške vaje. Vrsta na krogih je gledalce očarala z eleganco pri najtežjih vajah, teznih (stoje iz vese) in kolebnih (odskoki sprevalom nazaj iz strmoglave vese v predkolebu iz vi-

šine 3 m) vajah. Pogrešili pa smo konja in opazili, da nadaljnji spored ni bil tak, kakor so ga napovedala vabila. Tudi bi mogo nastopiti dosti več članov, ako ne bi bili zamudili vsled kosila, ki jih je predolgo zadržalo. Ta dan ni bila glavna točka kosilo, ampak nastop!

Za proste vaje je nastopilo 160 Orlic, letos že primerno oblečenih za telovadbo. 15 minut so skoro brez oddiha vadile in obenem peke narodne pesmice (a pretiho!). Krasen je bil pogled na ritmično, urejeno valovanje pisane čete deklic, ki so prednašale 6 vaj s 196 gibi (mnogi so zelo komplicirani, drugi se ponavljajo) skoraj brezhibno, enakomerno, dasi stavijo na spomin zelo težke zahteve. Le bočno kritje je bilo neredno.

80 gojenk je v lepem redu in taktu vadilo ljubko z rdečimi robci, ki so krasno pristojali k beli obleki. Izredno točnost najmanjši (Nandke) smo vsi opazili. Pri odhodu male niso mogle obdržati koraka večjih. 80 članov je z lepim rajalnim dohodom elegantnega koraka nastopilo k prostim vajam članov, ki so proti pričakovanju dobro izgledale. Mnogi so prvič vadili te vaje ob glasbi, za skušnjo so imeli 10 minut časa, posamezniki so bili iz raznih odsekov, vaje pa glede takta in ravnotežja ter razsežnosti gibov stavijo velike zahteve na članstvo. Z ozirom na okoliščine je pomenil ta nastop: izvrsten uspeh. Tudi dečki (100) so v celoti povoljno nastopili

(razen dveh med malimi) s svojimi prostimi vajami; kritje pa ni bilo dobro. Šentpeterske Orlice s vojimi vajami (4 sestave), so sijajno prednašale zelo lepe sestave.

Vaditelj je nastopilo 40 s krasnimi vadit. prostimi vajami; v celoti so prišle te izredno težke vaje do pravega izraza, vendar bi bilo bolje, če bi jih nastopilo par manj, oziroma če bi bilo več časa za skušnjo. Oboje proste vaje (za Orle 1921) imajo posebne skladbe, ki pa so trpele vsled počasnega izvajanja (dasi se vaje hitreje ne dajo lepo izvajati). V tem oziru je nekoliko neskladnosti med glasbo in vajo, ki tvorita harmonično celoto z idejo gibov.

Pri lahki atletiki smo pogrešili suvanje krogle in tek, skok v daljino ni bil pravilno pripravljen, zato nezanimiv, telovadišče premalo obljudeno. Vse nedostatke tega nastopa (dve vrsti) pa je odtehtala vrsta, ki je vadila skok ob palici v višino (nekoliko predolgo). Videli smo dokaj lepih skokov do višine 2.50 m (zadnja luknja na stojalu), ki jih je občinstvo burno hvalilo. Zaključna točka ni bila v razmerju do nastopa. Ker je ni bilo mogoče (vsled pomanjkanja časa) sestaviti pri skušnji, bi bila morala odpasti pri javnem nastopu, ker je vsled brezizrazne preprostosti (obtičala je v sredi izvajanja) precej zmanjšala utis sicer v celoti zelo posrečenega, deloma naravnost sijajnega nastopa Orlov in Orlic.

Javna telovadba na Medijatomem

dvorišču je po svoji kakovosti dosegla sijaj spreveda in morala korenito podreti prezirljivo mnenje o telovadskih zmognostih Orlov v mnogih srcih. Pokazala je vnovič, da Orel ni zgolj izobraževalna, vzgojna ali celo le izzivalna paradna organizacija, ampak da goji resno, smotreno in vztrajno telesno vzgojo. Vsak posrečen orlovski nastop pa mora objektivni kritik ceniti tudi zato višje, ker Orel ni društvo, v katerem pretežajo spočite ude in se s telovadbo zabavajo meščanski sinovi in hčere, katerim bogati starši režejo beli kruh in jih pušče spati do 8. ure, ampak organizacija delavske in kmečke mladine, ki od težkega dela za črni kos kruha utrjena z idealno poštvenostjo mnogokje po celo uro daleč hodi v telovadnico ne samo telovadit, ampak tudi iskati umske in srčne izobrazbe, ki jo slovenska katoliška mladina ceni nad telesne vrline.

Morda bodo s časom dobro izvedeni orlovski nastopi (največji bo letos 3. julija v Kranju: I. gorenjski orlovski tabor) pričali tudi »demokratsko« meščanstvo, da je tudi kmet, delavec ali celo Orel — ustvarjen po dolgi podobi, človek, Slovenec in Jugoslovian, da ni narodno delo preziranje in zmerjanje teh ljudi, ampak plemenito tekmovanje za prvenstvo na vseh poljih kulture in bodo tudi pri nas zveladale v vseh ozirih — kulturne razmere.

J. H.

s katerim sta se spoznala na mariborskem sokolskem zletu. Ta Hrvat mu je dal mig, kako se pride zlahka do denarja: vrže se pest paprike v oči in se sune z nogo v r... Na predlog zagovornika so bile popoldne zaslišane še štiri priče, ki so potrdile, da je J. P. večkrat igral v Gačnikovi družbi, dočim je J. P. prvotno trdil, da je igral samo enkrat, pozneje pa je na večkratno vprašanje drž. pravdnika izpovedbo popravil v toliko, da se spominja le na enkratno igranje in da je mogoče večkrat igral. Z ozirom na to je državni pravdnik predlagal uvedbo kazenskega postopanja proti J. P. zaradi suma krivega pričevanja pod zavarovalnim zaporom, čemur je senat takoj ugodil. Po govoru državnega pravdnika in dobro utemeljeni obrambi zagovornika odvetnika g. dr. Ivo Česnika so porotniki s 6 glasovi zavrnil vprašanje glede hudodelstva ropa, pač pa soglasno potrdili vprašanje glede hudodelstva tatvine. Nato je po kratkem posvetovanju predsednik senata g. dr. Foerster proglasil sodbo, s katero se obtoženec spozna krivim hudodelstva tatvine in se obsoja v 18mesečno težko ječo. Lojze Gačnik je kaznen sprejel in jo takoj nastopil. — Za to razpravo je v novomeških krogih vladalo splošno zanimanje, zlasti v tem, ker sta oba — Gačnik in J. P. — kot ugledna meščana kandidirala na samostojno-demokratski listi za novomeške občinske volitve.

Velika slavnost ob 25letnici prostovoljnega gasilnega društva v Dolskem se vrši v nedeljo 19. t. m. s sledečim sporedom: 1. Ob 9. uri popoldne sprejem bratskih društev pred gasilnim domom. 2. Ob 10. uri sv. maša. Med sv. mašo svira slavna domžalska godba. 3. Ob 12. uri skupni obed. 4. Ob 3. uri popoldne velika vrtna veselica pri g. Franc Zupančiču v Kamencu. Slavnostni govor. Srečolov, ribolov, šaljiva pošta in prosta zabava. Zvečer velika električna razsvetljava. Ker je ugodna zveza vlakov do Laz in Savsko kopališče, najljubše je k obilni udeležbi vabi odbor. (K)

III. skup jugoslovanskega lekarskega društva se vrši letos v Ljubljani dne 8., 9. in 10. septembra. Tema: Tuberkuloza v Jugoslaviji. Pokrajinska zdravniška društva naj javijo do 15. julija referente in referate tajniku znanstvenega oddelka dr. Tone Jamarju v Ljubljani. Neveščani zdravniški naj se obrnejo naravnost na imenovanega tajnika. Za stanovanje se je prijavilo do 1. septembra pisмено dr. Jernej Demšarju. Na razpolago bodo sobe v hotelih proti plačilu in privatnih hišah brezplačno. Zeleti je, da se skupa udeležijo tudi dame, ki bodo najljubše sprejete po damskem odseku Slov. zdravniškega društva (načelnica gospa Slajmerjeva). Občni zbor oziroma znanstvena predavanja se vrše v Narodnem domu vsak dan od 9.—12. in od 3.—5. ure popoldne. Za legitimacijo plačajo gospodje 20, a dame po 10 dinarjev blaginju dr. A. Praunseisu. Da se da priliko udeležencem do medsebojnega spoznanja, se priredi v sredo dne 7. septembra v Unioni popravni večer, dne 8. septembra banket, dne 9. septembra koncert v Unioni in po koncertu čajanka v Kazini. Dne 10. septembra so projektirani izleti na naša krasna jezera Bled in Bohinj, v nebotične Kamniške planine in v našo slavno Rogaško Slatino. Morebitna vprašanja glede prireditve je nasloviti na dr. Gorčičarja v Ljubljani (deželna bolnica). Tvrde, ki bi želele razstaviti kirurške mobilije in instrumente, naj to prijavijo dr. P. Defranceschiju v Ljubljani, Subičeva ulica 3.

Ljubljanske novice.

Iz Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje vabi na svoj občni zbor, ki se ima vršiti v četrtek dne 30. t. m. v posvetovalnici jugoslovanske tiskarne (I. nadstropje) ob 6. uri zvečer z navadnim dnevnim redom.

Iz Krekova prosveta. Seja osrednjega odbora se vrši 16. junija t. j. v četrtek ob 8. uri zvečer v Alojzijevešču.

Iz Društvo prijateljev poljskega naroda. Dne 6. t. m. se je vršil občni zbor »Društva prijateljev poljskega naroda«, na katerem se je pretresalo delovanje tekom zadnjega leta. Dne 13. t. m. se je konstituiral odbor in sicer sledeče: predsednik docent dr. Vojeslav Molé, podpredsednik dr. France Stelč, tajnica gđna Ljudmila Čermakova, blaginjak prof. dr. Josip Debevec, odborniki: prof. dr. Fr. Ilesič, Branimir Kozinec, Vilko Mazi, prof. dr. Rudolf Molé, Albin Prepeluh, pregledovalca računov: podpravatelj dr. Janko Vrančič in rač. svetnik Albin Zajc. — Društvo namerava nadaljevati svoje započeto delo in kolikor mogoče razširiti svoj delokrog, gojiti stike s Poljsko in seznanjati našo javnost s poljskim narodom, njegovim jezikom in njegovo kulturo ter prirejati v to svrhu predavanja in sestanke. V jeseni pa se zopet otvori kurs poljskega jezika, na kar že sedaj opozarjamo.

Iz Inženjski izpit je položil na visoki šoli v Brnu g. Ivan Bartej iz Ljubljane.

Iz Dalmatinski akademiki — dika demokratskih krogov — so tudi ob priliki Orlovске prireditve pokazali svojo visoko kulturo in svobodno izobrazbo. Sedeč pred kavarno »Zvezda«, — kjer imajo menda predavanja, ker so vedno tam — so zvižgali za vsakim Orlom in Orlico, ki je šla mimo. Ti gospodje s svojim vedenjem tudi sicer izpodkopavajo ugled akademske omladine in zato upamo, da jih kompetentni forum počuti, kako naj se akademiki vede. Za danes dovolj!

Iz G. dr. Čerin, kapelnik godbe dravske divizije, se je zgledil v našem uredništvu in nam predložil povelje, glasom katerega je moral minolo nedeljo prisostvovati z godbo vojaški zaprisegi, vsled česar ni mogel vstreti prošnji O. Z., pač pa je posredoval pri gledališkem orkestru, da je ta igral pri

sv. maši v šentpeterski cerkvi. To poročilo g. dr. Čerina kot vsikdar lojalni beležimo, pripomniti pa moramo, da so se »Sokolci« po gostilnah hvalili, da so vendarle dosegli, da »Orli« ne bodo imeli pri svoji prireditvi vojaške godbe.

Iz Umrli so v Ljubljani: Andrej Arhenauer, sirota, 16 let. — Peter Repnik, sirota, dve leti in pol. — Marta Babič, zasebnica, 23 let. — Branka Rupnik, hči strojevodje, 9 mesecev. — Josip Kralj, čevljarjev sin, pol leta. — Jera Pogačnik, delavčeva vdova, 65 let. — Marija Zupančič, žena kleparskega pomočnika, 31 let. — Marjana Kopač, občinska uboga, 43 let. — Marija Bertolo, zasebnica, 53 let.

Iz Poslovodja »Croatie« pred poroto. Sinoči se je vršila pred ljubljansko poroto obravnava zoper bivšega poslovodjo lesne družbe »Croatia« R. P. Obtoženi je priznal, da je vzel družbi 10 m³ desk v vrednosti 10.000 kron. Zagovarjal se je s stisko, kar je odgovarjalo resnici. Saj je izjavil bivši socialdemokratski vodja Tomšič, da je dobival poslovodja P. mesečne plače 800 K. Obtoženec je bil na podlagi pravorekane porotnikov oproščen. Zagovarjal ga je dr. Adlešič, ki je poudarjal, da je zagrebška družba napravila tekom leta milijonske kupčije s Trstom na podlagi raznih kompenzacijskih pogodb.

Iz Javno kopališče v Lazah. Kopališki vlak vozi iz Ljubljane ob 14. uri 20 min., iz Laz pa vozita dva vlaka, prvi ob 18. uri 30 min., drugi ob 19. uri 54 min. Povratni vozni listek velja 6 K. Občinstvo se ponovno opozarja, da drži v kopališču strogi red in snago. Stranišče bo postavljeno v prihodnjih dneh. Vstop in izstop je dovoljen samo po dohodni brvi, poškodovanje poljskih nasadov, sadnega drevja itd. je kaznjivo. Prepovedano je kuriti v kopališču in trgati fašine. Preskrbljeno je, da bodo občinstvu na razpolago po zmernih cenah mrzla jedila in brezalkoholne pijače. — Ker je glavna struga nasproti dohodne brvi nevarna, naj nikdo ne plava preko tega mesta, ki bo označeno s svarilnim napisom.

Iz Zdravstveni izkaz ljubljanske mestne občine za čas od 5. do 11. junija. Novo-rojenčkov je bilo 13 moških in 14 ženskih, skupaj 27, med temi 1 mrtvorojenček. Umrlo pa je v tem času 9 moških in 13 ženskih, skupaj 22 oseb, od teh 14 tučev. Od nalezljivih bolezni je bil prijavljen en slučaj griže.

Prosveta.

pr Slov. dramska noviteta v Mariboru. Danes zvečer bo v gledališču v Mariboru premiera štiridejanske drame »Učiteljica Pavla«, ki jo spisal Dr. Alojzij Remec. Upamo, da bomo videli tudi na našem dramskem odru to izvirno slovensko delo.

pr Obrt gospe Warren. Te dni sem imel priliko, da sem si v mariborskem gledališču ogledal to Shawovo dramo. Delo nosi na sebi vse značilnosti Shawove dramatičnosti: Neporočena gospa Warren, ki se je s svojo obrtjo dvomljivega obskurnega značaja dokopala do dokaj udobnega življenja, doživi v svoji hčerki Vivie svojo življenjsko katastrofo tisti hip, ko resna, stroga deklica izve, od česa živi njena mati in s kakšnim denarjem se je ona sama izstudirala. A tudi hčer zadene silen tragičen udarec: oče njenega ljubljence Franka je tudi njen oče. Razodene jima to Sir George Crofts, ki je finansiral podjetja gospe Warrenove in si s 50 leti zaželel za ženo mlado čisto hčerko svoje kompanjonke. Po teh dveh uničujočih razkritjih, ko je ponosno zavrnila ponudbo starega zvodnika Crofts, se loči Vivie od matere in si gre v London služiti poštenega kruha v kontor. Tudi misli na svojega ljubljence Franka se neizprosno odreče. — Igra je šla preko odra kot skrbno zaokrožena celota. Vsi igralci so govorili slovenski, kar treba poudariti. Gdč. Podgorska je kot Vivie rastla od scene do scene, od dejanja do dejanja. Ljubi podčrtavanje viškov v svoji umerjeni nepriljubljeni igri, ki teče naravno in le mestoma bukne z notranjo strastjo v višino. Samozavestna, neizprosnostna v prvem dejanju, se v drugem dejanju v otroški ljubezni svoji materi skoraj približa iz usmiljenja, ko izve za njeno preteklost, ki jo je mati umela zaviti v nejasno borbo za kruh. V tretjem dejanju pa dozori v samosvojo osebnost, ko kljub vsem vabam in grožnjam Crofts ostane trdna in neizprosnostna. V četrtem je na višku, ko v divji bolesti, ki jo je vzbudilo v njej razodetje obrti njene matere, napiše na listič svoje-mu Franku to, česar skoraj ne more povedati. To je bil krik duše, ki se hoče razkopati do krvi, da uteši svojo bolest. Igra, glas in mimika so gdč. Podgorski garanciji bodočnosti. — Naslovno vlogo, težki, nesimpatični zvodniški lik, je igrala g. Dragutinovičeva. Moram reči, da je bila njena igra dobra. Momente materinske ljubezni je podala tako, da je vsak čutil, kako elementarno čustvo je to, ki ga ji proračunajoči razum in moralna propalost njene obrti nista mogla popolnoma iztrgati iz srca, dasi bi morda to rada. Njena igra, maska in nastop so kazali, da se je živela v vlogo do zadnjih konsekvenc in nam podala tip matere in zvodnice tako, da se je čutilo v dno duše disonanco,

ki je pri takem kompliciranem značaju nujna. — G. Nučič je ustvaril v vlogi Crofts sijajen tip bogatega 50 letnega sameca, ki si s svojim kapitalom ne maže sam rok, ampak ga je vtaknil v podjetje gospe Warren, kjer se mu obrestuje po 35 odstotkov. Ta hladno-činični tip, ki ji bestialna nprav takorekoč gleda iz ušes, je bil do pičice zadet v maski, igri in govoru. Podčrtal ga je z malomarno-oblastnim poleganjem po zofah in sedežih, brutalno-samozavestnim nastopom v veliki sceni z mlado Vivie in buldogsko prihuljenostjo pred puško svojega tekmeča, mladega Franka. — Mladega lahkomišelnega Franka, ki s svojim smehom ironizira s prikritim gnevom v duši ves svet, vse ljudi, celo lastnega očeta, samo Vivie ne, je igral g. Skrbinšek. V tretjem dejanju se je visoko povzpela v sceni med Vivie in Croftsom. V prvih dveh dejanjih pa je bil solnični žarek v težkem ozračju, ki napoveduje katastrofo. — Tudi Pread in pastor Gardner sta bila v dobrih rokah in v skladnosti z drugimi pomagala graditi igro. Morda je bil pastor nekoliko premarastičen in Pread prekonvencionelen, a to so malenkosti, ki kritiku ne morejo braniti, da bi ju ne pohvalil. — Vešča Skrbinškova režija se je poznala vsej igri. Ekonomija sredstev, ubranost vseh vlog, soigranje — to so skrivnosti in umetnost, v katerih se je pokazal Skrbinšek ne samo kot teoretik marveč tudi kot praktik, ker je v tej igri vse svoje nazore realiziral. — Kakor čujem, pride še ta mesec Maribor gostovat v Ljubljano. Tedaj bomo videli uspeh kulturnega dela, ki ga vrši g. ravnatelj Nučič s svojimi močmi na odru v Mariboru pod najtežjimi pogoji, brez slave in hvale in — skoraj bi rekel — brez kritike. Da se vkljub temu razvija, da ni izgubil veselja, da dela in gradi na stavbi naše mlade dramatičarje, kaže, da mu je v resnici samo za umetnost. In to je v sedanjih dneh največje priznanje.

J. C. pr »Pevce.« Glasilo Pevske zveze, št. 3—4, vsebuje življenjepis Stanka Premrla od Fr. Zabreta in razne druge zanimive sestavke in poročila, kakor E. Adamičovo o komunističnih pevskih zborih na Ruskem. Marij Kogoj ugotavlja, da je avtor znane skladbe »Vigred se povrne« vpokojeni šolski vodja Janko Škrbinc v Višnji gori, besedilo pesmi pa je od kaplana J. Puharja. Pesem je nastala okrog leta 1860. Pevska priloga obsega sedem skladb od St. Premrla, p. Hugolina Sattnerja, V. Vodopivca, dr. Kimovca, katerega skladba »Spomladi« za mešani zbor bo zlasti uga-jala, dr. Fr. Lukmana in Emila Adamič.

pr Ilustriran list »Plamen«. Izšla je 11. številka tega ilustriranega lista, ki prinaša pred vsem zanimive posnetke iz XIX. umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Nadalje prizore iz premiere igre Franca Kosca »Mrakovice« v dramskem gledališču v Ljubljani in druge ilustracije. — Raznolična vsebina in ilustracije bodo gotovo zanimale marsikoga. — Naroča se v upravi: Ljubljana, Kongresni trg 19. Četrletna naročnina K 36.—, posamezna številka K 6.—

pr V odgovor g. Vavpotiču. V »Slov. Narodu« št. 126 in 127 naju je g. Vavpotič v svojem konfuznem zagovoru »Malo parade« izžival; radi tega sva prisiljena dati javnosti nekaj poročil. G. Vavpotič v tem članku na vse načine prosi, preti, vsiljuje, prepričuje in dokazuje svoje upravičenost do umetniške slave. Na vse krivice, ki nama jih je že napravil, sva molčala, dokler naju ni začel napadati tudi v časopisju. Piše: Fantiči ubijajo predvsem lastnega brata, če ne trobi pokorno v njihovo trobento... Da dela tako le g. Vavpotič in njegova »klikla«, dokazujejo zadnji dogodki in pr. Umetniška noč i. t. d. »Vsaka klikla potrebuje propagande in propagatorjev« in v svoje opravičenje navaja proti dr. Steletu kritiko dr. Moleta v »Slov. Narodu«. Nasprotno pa se sklicuje na midva na »Opazke o kritiki« istega g. dr. Moleta, ki obsoja šramotilni ton »Vavpotičeve klikle« (Naši zapiski I. 1921 št. 1.) Takrat vaša klikla ni stokrat prevdarila predno je enkrat napisala o Kraljih besedilo graje. Takrat je g. Vavpotič farizejsko zavajal oči in si mencil roke. Za njega so pač izjemni zakoni. Da bi moglo občinstvo v razstavi vsaj približno do-umeti njegov »znoj in trud, bolestne borbe z materijo in bolestneše, dasi lajku nevidljive borbe za izraz in lik, za skrajno napetje živcev« pri genezi portreta in da se ne bi smilil le sam sebi, ampak tudi občinstvu, bi mu svetovala, da pripleti pod slike tudi napis, da že več kot dvajset let neumorno preliva »srčno kri«... Boj g. Vavpotiča velja »laži-ekspresionizmu«, ki se bori za strujo in ne za umetnost. Mi pa se borimo proti laži-impressionizmu. V koliko je v Vavpotiču nam ljubezni do umetnosti, nam izpričuje dejstvo, da se je g. Vavpotič opetovano izrazil, češ da mu Kralja kvarita zaslužek, ker delata prepoceni. Zgraja se nad današnje rigoroznostjo cerkve. Vemo pa, kako rade se je posluževalo cerkvenih del ob času, ko je izšla izpod njegove roke pri nas prva seksualno pohujšljiva razglednica »Poljub na stegno«. Piše: Ne pomnim razstave vseh teh skoraj dvajset let, v kateri bi kumovalo toliko tujih dvojev, in to predvsem v onih prostorih, ki jih proglašate za edini hram prave ortodoksne razoraške umetnosti. Naj postrežemo: Egon Schiele se gerira skoro očetovsko. Zahtevava, da g. Vavpotič stvarno brez vseh fraz zaenkrat dokaže svojo trditve o očetovskem geriranju Ego Schieleja, sicer ga smatram za obrekovalca. Da bi pa g. Vavpotič prav rad ribaril, ako bi je mogel po »metafizično kalnih vodah četrte dimenzije«, ni nobene dvoma, ker je pač po njegovih besedah plen masten in se izplača. Naj bo prepričan, da je vsa mladina in vsi, ki nosijo moč in pravo življenje, za nami in da gremo preko »mumij in razvalin...« — Brata Kralji.

* Diskusija o 19. umetnostni razstavi je začela na polje osebnega boja, kar je gotovo obžalovati; vendar dajemo gg. bratoma Kralji prostor na razpolago, da se moreta proti očitkom braniti. — Ured.

Dijaški vestnik.

d Mladinski večer pod vodstvom pesnika A. Podbevška, ki ga priredi srednješolska organizacija »Luč«, v zvezi z vsemi ljubljanskimi srednješolskimi organizacijami, se ne vrši danes, kakor je pomotoma javljeno na lepakih, temveč jutri 17. t. m. ob 8. uri zvečer v posvetovalnici jugoslovanske tiskarne III. nadstropje. Nastopilo bo več mladih telenov.

d Literarni odsek Razora priredi v soboto dne 18. junija ob 8. uri zvečer v čitalnici jugoslovanske tiskarne zaključni sestanek v letošnjem šolskem letu. Na programu: Pomenek o umetnosti, ki ga vodi odsek voditelj Anton Podbevšek. — Vabljeni poleg Razorašev — vsi brez razlike!

d »Danc« v Belgradu. Dne 3. t. m. se je vršil redni semestralni občni zbor jugoslovanskega kat. akad. društva »Danc« v Belgradu, na katerem je bil izvoljen soglasno sledeči odbor: Šime Bieniasz, stud. phil. predsednik, Josip Zaninović, stud. iur. tajnik, Grafenauer Franjo, stud. phil. blaginjak, Slavko Matulini, knjižničar ter društvena revizorja Ivan Turčič stud. iur. in Ivan Jeras stud. phil. Društvo se lepo razvija in pridobiva vedno več članov zlasti med dalmatinskimi akademiki. Svoje prostore in čitalnico ima v Kosovski ulici 37. Počista niški naslov tajnikov je: Josip Zaninović, stud. iur. Dubrovnik, Treči konč.

Turistika in sport.

Lahkoatletični meeting S. K. Ilirija. Začetkom julija priredi S. K. Ilirija lahkoatletični meeting, ki je dostopen za člane vseh klubov Slovenije. Meeting naj bi bil nekaka preizkušnja za Sportni teden 1921. Na programu bo tek na 100 m, 400 m, 800 m, 1500 m, tek preko zaprek na 110 m, skok 4 × 100 m, skok v višino in daljino, skoki ob palici, metanje diska, kopja in kroglice, vlečenje vrvi in event. kot propagandna točka dalmatinskega atletičarja. Člani vseh klubov se vabijo, da se udeležijo meetinga v čim večjem številu. Prijave je poslati do 26. t. m. na naslov Josip Beneš, Ljubljana, Jadranska banka. Prijava naj vsebuje: 1. Ime in priimek. 2. Ime kluba. 3. Panogo, v kateri se hoče tekmovati.

Nogomet. S. K. Sturm iz Gradca, ki igra v soboto 18. t. m. in v nedeljo 19. proti Iliriji, je prvak Gradca in najboljši klub na jugu Avstrije. Znan je po svoji lepi kombinacijski igri ter uživa sploh jako dobro ime. Avstrijski nogometni savez mu priznava prvorazrednost po pojmi dunajske prvorazrednosti. V Ljubljani igra s kompletnim I. moštvom. (K.)

Francoski nogometni team v Ljubljani. Team francoske nogometne federacije, ki igra v četrtek, 23. t. m. proti reprezentaciji našega nogometnega podsaveza, je sestavljen iz samih znanih igralcev prvorazrednih klubov Pariza. Nogometni podsavez in S. K. Ilirija pripravljata francoskim gostom, katerih turneja po Jugoslaviji je pod protektoratom francoskega zunanjega ministrstva, ob prvem posetu v Ljubljani svečan sprejem. Turneja je naravno za mednarodne sportne stike Jugoslavije največjega pomena.

Gospodarstvo.

BORZA.

Curih, 15. junija. (Izvirno) Deviza Zagreb se je dvignila od 4 na 4.10 cent. — Deviza Italija je padla od 30.60 na 30.40. — Dunaj notira 1.25.

Dunaj, 15. junija. (Izvirno) Deviza Zagreb notira na Dunaju K 458. — Italija je padla od 85.00 na 84.75. Po borzi se je nudila 84.50. Berlin se je dvignil. New York, London, Praga in Pariz so tudi zrastle. Deviza Zagreb se na Dunaju jako malo kupuje, ker je teudenca devizi Dunaj zelo slaba.

Zagreb, 15. junija. Budimpešta 55.25—58.50, Berlin 218.50—214, Italija 738—741, London 550, New York 146.50, Pariz 117.5—11.80, Praga 202—202.50, Dunaj 22—22.15, Zürich 24.45—24.75. — Valute: Dolar 143.50—143.75, n. a. krone 23, rubelj 30.

g Uvozna carina na les. V lesni trgovini, posebno v trgovini z mehkim lesom, je nastala zadnje čase v Sloveniji in Bosni občutna kriza. Oferte naših trgovcev se povsod odklanja iz motivacije, da imajo na razpolago mnogo cenejše ponudbe iz Nemške Avstrije in Češkoslovaške. S takimi razmerami bodo naši trgovci pač morali vedno računati na svetovnem trgu, dočim jih pred tem štiti v naši državi nova uvozna carinska tarifa. Proti tej pa so — kakor posnemamo iz čeških listov — nastopili češkoslovaški trgovci, ki zahtevajo od češke vlade, da naj izjava na našo vlado pritisk, da se ta carina zniža. Ker je lesna trgovina ena najvažnejših panog našega gospodarstva, smo prepričani, da se temu pritisku naša vlada ne bo udala in bo ščitila interese svojih državljanov. Če se uvozna carina zmanjša, se bo povišala naša uvozna oilanca in to s predmeti, ki jih posedujemo sami v veliki množini. Opozarjamo na to merodajne kroge, da se za stvar resno zanimajo.

g Sejm v Mariboru. Prignali so: 7 bikov, 69 volov, 122 krav, 3 konje, 18 telet. Cene: Debeli vol 15—17 kron, poldebeli 12—15, plemeniti 11—14, bikji za klanje 12, klavne krave 14—15, molzne krave 11—16, breje krave 11—16, teleta 10—14, svinje 26—80, poldebele 28—30.

g Transziti promet Maribor—Radgona in Maribor—Celovec še ni otvorjen, kakor so to javili nekateri listi. Danes je došla v Maribor brzokavna nemško-avstrijskega ministrstva za promet, da se otvori promet na imenovanih progah v smislu celovške konference 20. junija, ako bo soglašala tudi belgrajska vlada.

g Tržno poročilo iz Maribora: Volovsko meso prvovrstno 30, drugovrstno 28, krave, bikji, telice 24, loj 12, teleče (I) 23—25, (II) 18—20, jetra 30, pljuča 20, svinjsko (I) 32, salo 44, koža 24—28, sveža slanina 42—48, prejakana 52—76, mast 46 do 50, prekajeno meso 42—46, surovo maslo 64 do 80, mleko 5—6, jajca 1.80—2.2, črešnje (1 liter) 8, borovnice 5 kron.

g Tečaj za krojače v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti otvori v ponedeljek, dne 20. t. m. celodnevni prikrejvalni tečaj za krojače. Poleg prikrejvanja se bo predavalo tudi kalkulacija in knjigovodstvo. Prijavljeni interesi se opozarjajo na to otvoritev.

g Knjigovodski tečaj v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti priredi za obrtnike knjigovodski tečaj. Obrtniki se pozivljajo, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do sobote dne 20. t. m. Pouk se bo vršil ob večernih urah, ki se bodo dogovorno s udeleženci nastavile na dan otvoritve.

g Posli ribarskega odbora za Kranjsko. Ker se je izrekla nadpolovična večina volivnih upravičencev za to, da se prenesejo posli kranjskega ribarskega odbora na odbor novoustanovljenega Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani, razrešilo je poverjenstvo za kmetijstvo Slovensko kmetijsko družbo, ki je izvrševala dosedaj nalogo ribarskega odbora, teh poslov in jih preneslo za dobo 10 let, oziroma do končne ureditve po novem ribarskem zakonu na Slovensko ribarsko društvo.

Ribolovne knjižice, ki jih mora imeti vsak, kdor lovi kot gost v kakem revirju, se dobivajo od slej le pri odboru imenovanega društva.

Gospodarsko stanje Rusije. »Berlinske Ti-dende« javljajo iz Helsinkisa: Voditelj finskega trgovskega odposlaništva, ki se je pred kratkim vrnil iz Rusije, ravnatelj Hovilainen je izjavil častnikarjem, da je Rusija v Petrogradu in v Moskvi nakopičila mnogo izvoznega blaga, zlasti konopelj, usnja, kož in konjske žime. To blago je še predvojno. V Rusiji se izvrši le malo zasebnega dela. V Petrogradu onemogoča velikansko pomanjkanje kruha vsako industrijsko delo. Ukinjenje prepovedi za privatno trgovino je ustvarilo olajšavo. Sovjetska vlada je oprostila male tvornice, ki imajo do 300 delavcev; te tvornice nadaljujejo delo na svoj račun. Prometne razmere so se nekoliko izboljšale. Med Petrogradom in Moskvijo vozijo zopet redni vlaki. V Moskvi vzbuja pozornost izredno živahni promet z avtomobili. Tam ni nič manj kakor 15.000 avtomobilov za osebni promet. V Petrogradu pa je ustavljen vsak blagovni promet. Mesto dela žalosten vtis. Izvozno blago se mora pri

odpošiljati v inozemstvo plačati v valuti dotične dežele ali pa v zlatu.

Ljubljanska porota.

Tatvina v Kmetijski družbi.

Pred ljubljansko poroto je bil obsojen na štiri leta težke ječe v Mežanih pri Guštajnu na Koroskem rojeni Maks Obid zaradi tatvine, ker je 2. februarja t. l. ukradel iz pisarne Kmetijske družbe na Turjaškem trgu pisalni stroj, vreden 8000 kron. Stroj je Obid prodal za 1000 kron v Zagrebu; družba je stroj nazaj dobila.

Dva mlada žepna tatova.

Ta posebna vrsta tatov-žeparjev se je tudi pri nas zelo razmnožila. Glavno gnezdo žeparski družbi pa tvori mesto Zagreb, od koder se žeparji potem razhajajo na vse strani. Pred porotnike sta včeraj vstopila mali »frkovec«, 14letni učenec Fran Flatz iz Zagreba in 25letni čevljar-suhlin Jože Setina. Začetkom letošnjega leta sta podvzela žeparsko potovanje iz Zagreba v Slovenijo.

Dne 2. januarja t. l. je mali Fran Flatz, njegova postava je zelo prikladna za žeparja, na kolo-dvoru v Mokronogu izmaknil dekletu Ani Povše-tovi 9 dolarjev in 2500 kron z voznim listkom. Denar sta zapravila v Zagrebu. Dne 15. januarja sta se pojavila v Ljubljani. Starejši Setina je bil samo nekaj »impresarij«, ki je izrabljaj mladega Frana. Flatz in na kolo-dvoru izmaknil gospojo Albini Travn in Angeli Avbelj 80 lir in 1200 kron. Prijeli so ga, za njim pa Setino. Predsednik senata svetnik Zebre proti malemu Flatzu: »Kdo te je žeparstva naučil?« Flatz mirno: »Naučili so me dečki v Zagrebu.«

Porotniki so soglasno potrdili krivdo tatvine. Obsojena sta bila: Fran Flatz na dve leti in Jože Setina na dve leti in pol težke ječe.

Tatvine gonilnih jermenov.

Koncem lanskega leta so bile v Pollakovi tovarni številne tatvine gonilnih jermenov. Dne 2. decembra so Rudolf Preve, Anton Crnković in Franc Goltes odnesli iz skladišča tovarne štiri kolo-barje v vrednosti 26.488 kron 8 vin. V nahrbtni-

kih so nesli pozno v noč te jermene proti dolens-kemu kolo-dvoru. Na Dolenski cesti jih je prijel nadstražnik Kvas. Peljal jih je na stražnico. Po-toma sta Preve in Crnković pobegnili. Nadaljne poizvedbe od strani policije so dognale, da sta Ru-dolf Preve in Anton Crnković meseca oktobra od-nesla jermene v vrednosti 6407 kron 4 vin. Dalje je bilo ukradenih več podplatov. Skupno je imela tirdka Pollak 34.000 kron škoda.

Porotnikom je bilo stavljenih sedem vpra-sanj, nanašajočih na posamezne obtožence in zneske.

Po končanih procesualnih formalnostih in daljšem posvetovanju so porotniki odgovorili tako, da so krivdo tatvine pri Rudolfu Prevcu soglasno potrdili z omejitvijo nad 400 kron, a pod 4000 kron, isto so soglasno potrdili pri obtožencu An-tonu Crnkoviću, pri Francetu Goltesu so zanimali z 8 : 4 glasovi krivdo.

Na podlagi tega izreka je bil France Goltes oproščen, obsojena pa sta bila: Rudolf Preve na 14 mesecev in Anton Crnković na 18 mesecev težke ječe.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 3 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 3 kron.)

ATELIJE za ČRKOSLIKARSTVO. Pristou Filip, »Hotel Malič«.

BARVNI TRAKOVI, ČRNILA. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

FOTOGRAFSKI ATELJE: Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA. T. Novotny, Opekarska cesta 26.

JAVNA SKLADIŠČA »Balkan«, L. Ljublj., javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI Korn T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE Knjižgovceznica K. T. D., Kopitar-jeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE »Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

MODNI SALONI Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

PISALNI STROJI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

RAZMNOŽEV. APARATI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

ŠPEDIČIJSKA PODJETJA »Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)

Uher F. & A., Šelnhurgova ulica 4. (Tel. 117.)

Ranzinger R., Cesta na južno že-leznico št. 7—9.

STAVBENA PODJETJA Bren Pavel, mestni stavbenik,

Novo mesto—Gradac.

Treo Viljem, arhitekt, mestni stav-benik, Gosposvetska cesta 10.

SOBNO SLIKARSTVO Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Zuran Martin, Mestni trg 12.

TAPETNIŠKA DELAVNICA: Jaeger Franjo, Komenskega ul. 12

(Rokodelski dom).

TOVARNA FURNIRJA, žaga in trgovina z lesom,

Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN. Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO Černe Lud., Wollova ulica 3.

Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TELOVADNE POTREBŠČINE. Kunovar Ivan, Stari trg 10.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavac & Turk pri »zlati lopati«.

Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV:

Cihla Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHIŠTVA. F. Faidiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Poi lela star fantek se odda boljši rodbini za svo-jega. Ponudbe sprejema upravn. lista pod sifro »Fantek 2107.«

Deklica 13—14 let, ki ima posebno ve-selje do trgovine mešanega bla-ga, in je povsem sposobna za trgovino, boljših starišev, se sprejme kot učenka na deželi. Naslov: »Deklica 1314.« pošto na ležeče St. Rupert pri Mokronogu.

Sprejme se vajenec za mesarsko obrt. Vstop po dogovoru. — Naslov v upravi lista pod številko 2111.

Sprejme se za takojšnji nastop priletna pametna **ženska**, katera bi za dru-pustena ženo, žino 3 oseb kuhala in sploh vse gospodinjstvo vodila in se razumela tudi na vrtna dela. Ta dela lahko katera starejša oseba opravi. Naslov pove iz prijaznosti uprava Slovenca pod št. 2014.

Sladka trava 9 oralov za dve košnji v Ljubljani na prodaj. Kie pove upravnistvo Slovenca pod št. 2106.

Sivari že rabljene naprodaj, 2 mizi, 1 moske hlače. origi-nalne olinjate slike. Dunajska cesta 25.

Tovarna slamnikov Milka Kosova, Mengeš

Prodaja vsled pozne seziye v svoji na drobni zalogi slamnike po jako nizki ceni. Ilirska ul. 29, na škofovem.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Električni motor (Gleichstrom) 3½ PH 440 volt, **vozna dir**a z vzmetmi in navadna **dira** se takoj prodajo. Ogleda se v Slomškovi ul. 19.

Več delavcev se sprejme v tovarni za kiej v Ljubljani.

Na prodaj je

graščina na Dolenskem ob železnici v lepem trgu. Njiv, travnikov in gozda je 8 oralov. Po-izve se natančneje v »Dobrodelni pi-sarni«, Ljubljana, Poljanski nasip št. 10.

Trgovski pomočnik in prodajalka se sprejmeta v modni trgovini A. Persche, Pred Škofijo, Ljubljana.

Kleparje učence in pomagače sprejme tvrdka L. M. ECKER SINOVA, kleparnica v Ljubljani.

Uradnika (ico) za knjigovodstvo in praktikanta sprejme takoj:

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

Klavir popolnoma nov se prodaja radi selitve. Poizve se »Pred ško-fijo« št. 20, tretje nadstropje.

Več lepih GOSI zamenjam z močnimi roji-čebelami. — Fran Kavčič, Selo, tik kemične tovarne pri Ljubljani.

Mlinsko kolo novo, 31 konjskih sil, širokost, 2 m, premer 5 m, z vsemi go-nilnimi deli vred prodaja »Bistria«, valjni mlin, Domžale.

Kisovo kislino garantirano 80%, oddaja po najnižji ceni

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Večja množina

pesnih sadik je naprodaj pri oskrbnistvu Graščine Kodeljevo, p. Meste.

Večje število nekvificiranih

delavcev sprejmejo Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Vabilo na **XXIII. redni občni zbor** Hranilnice in posojilnice v Ribnici, ki se vrši dne 26. junija 1921 ob 15. uri v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje rač. zaključka za l. 1920
4. Slučajnosti.

Op.: Ako bi ob tej uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki sklepa ne glede na število udeležnikov.

SPEDIČIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd. na **RAKEKU**

izvršuje najhitreje vse v to stroko spa-dajoče posle, tudi ocarinjenje.

Za 16 l. dijaka se išče za bodoče šol. leto

stanovanje s hrano pri boljši rodbini, M. Poženai trgovina Jesenice-Fužine.

Kočijo novo, na pol pokrito, za enega konja, tri

navadne vozeve in prsno opremo jako fino za par konj prodaja po ugodni ceni: Pavel Sedej, mlinar na Javorniku.

POZOR BEGUNCI!

izseljenci t. t. d. Zamenjam ali prodam v Ljubljani: klavir, pianino, harmo-nij, lepo pohištvo, deske in mi-zarsko orodje. IV. KACIN, izdelo-vatelj harmonijev, orgelj. Gorica Via della Croce 10.

LEPA VILA v Ebenu št. 19, pošta Kočevska Reka v Jugoslaviji se prodaja takoj enoad-stropna vila, pripravna za gostinstvo in obrt, ima 5 sob 2 kuhinji nekaj pohištva s kompl. posteljami, hlev, sadni vrt z dobrim sadjem, senjak, 2 senožeti, 2 njivi, 1 gozdč, dobro kapnico. Vprašati pri lastniku I. Grabner-ju, Celovec, Bahnhofstrasse 47 ali pri okr. gozdarju Ed. Dietz v Ebenu, pošta Kočevska-Re-ka pri katerem naj se kupci predogle-dom ogleda. — Posredovalci izključeni.

Podpisani obzalamem psovke, s ka-terimi sem popolnoma brez poviada in nezasluzeno napadel svojo sosedo, gospo M. S., ter jo prosim odpustanja, da se rešim sodnijske kazni.

Anton Costa, Gradišče 14.

Medic, Rakove & Zankl, prej. A. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rud. baro ter lakov. Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Kobilad. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obloke, vse vrste barv, suhe in olinjate, mavec (Gips), mastenec (Fedorweiss), strojno olje, karboinac, steklarski in mizarski kiej, pleskarski, silkarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode. »MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunotine.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Parna žaga Fran Ravnika mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

VALUTE in EFEKTE kupuje in prodaja:

Banka in menjalnica

L. Kohn i drug Zagreb, Preradovičeva 2.

Telefon: 23-88. Brzjav: KOHMBANKA.

Proda se dobro idoča

lesna trgovina na prometnem mestu v Dubrovčaku ob Savi, Hrvatsko. Obstoja: iz skladišča, v katerem se nahaja ca. 300 m³ rezanega melkega lesa, biše, hleva, suše, dalje lep vrt, 4 orale njiv in 24 oralov zajedniškega gozda. Proda se vse kompletno s celim živim in mrtvim inventarjem radi zdravstvenih, družinskih razmer. Vpraša se K. F. Pfeifer, Dubrovčak, Ivanči-grad Hrvatsko.

R. RANZINGER LJUBLJANA Cesta na j. št. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohištva, skla-dišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

Medic, Rakove & Zankl, prej. A. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rud. baro ter lakov. Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Kobilad. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obloke, vse vrste barv, suhe in olinjate, mavec (Gips), mastenec (Fedorweiss), strojno olje, karboinac, steklarski in mizarski kiej, pleskarski, silkarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode. »MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunotine.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Parna žaga Fran Ravnika mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-in inozemstvu.

Jadranska banka sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tisk na v Ljubljani.